

בית ועד לתורה – הר חברון

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

קידושין פרק ראשון – דף מספר 13

בס"ד, י"ב בכסלו תשס"ט.

וכמה היא פרוטה?

א. שינוי לו"ז

בשונה ממה שנמסר בדף מקורות קודם, נשנה תכנית – נקדיש את הלימוד ביום שלישי להשלמת העיון בסוגיה י"א העוסקת בבית שמאי, ונלמד את הסוגיה י"ב העוסקת בחישוב הפרוטה. ביום רביעית נתחיל ללמוד את נושא שווה כסף.

ב. השלמת העיון בשיטת ב"ש

בשיעור ביום שני נפרסה היריעה של הרקע הריאלי של הכרת מערך המטבעות שאפשרה הבנה טובה יותר של משמעות הבחירה של ב"ש בדינר. נושאים שעוד נותר לדון בהם בהקשר זה:

1. במסגרת הסבר רב יוסף – מדוע ב"ש קבעו דינר ולא מעה?

(א) הזכרנו בשיעור את הסבר רבותיו של רש"י.

(ב) רמב"ן מפרש שזהו דיון הסוגיה – ראו ד"ה וכללא הוא והרי טענה.

(ג) הנושא נדון בירושלמי שצוין אליו בדף מקורות קודם.

2. לימוד שיטת ר"ל בגמרא יא.:

ג. וכמה היא פרוטה?

1. מקורות לעיון:

(א) קידושין יב. "סבר רב יוסף... תלתין ותרתין בזוזא".

(ב) כבר הפניתי לתוספתא ב"ב ה', יא-יב.

2. שאלות לעיון:

(א) מפו את האמוראים בסוגיה – האם לזמן ומקום של האמוראים יש זיקה לעמדה שהם נוקטים ביחס לחישוב הפרוטה?

(ב) להסבר הסוגיה שאיקור זוזי – שימו לב שכל המערך התלוי באיסורים "זוז" למעט הפרוטה הנשארת קבועה. מדוע ערכה לא השתנה יחד עם השינוי באיסורים? מה משמעות נתון זה להבנת המעמד ההלכתי של פרוטה כשיעור?

3. להרחבה למיטיבי לכת – ירושלמי קידושין פ"א ה"א סוגיית וכמה היא פרוטה – מהי מנחם כ"ץ עמ' 21.

ד. שווה פרוטה במדי

1. יב. "אמר שמואל קידשה בתמרה... ואצטריך גיטא כשמואל".

2. רמב"ם הלכות אישות פ"ד הי"ט.

בית ועד לתורה – הר חברון

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

קידושין פרק ראשון – דף מספר 13

בס"ד, י"ב בכסלו תשס"ט.

3. תוס' ר"י הזקן על הסוגיה.
4. חידושי הרמב"ן ד"ה חיישינן.
5. חידושי הרשב"א ד"ה חיישינן.